

Soldaat in Assen

Het is november 1974 en ik ben op weg met de trein van Groningen naar Assen. Men heeft bepaald dat ik daar in de Johan Willem Frisokazerne soldaat moet worden.

Het sneeuwt en dat maakt alles veel nog kouder en naargeestiger.

Weken eerder heb ik gebeld met de aalmoezenier, de dominee van dienst. Ik vroeg hem of ik misschien zijn klerk mocht worden. Een kantoorbaan leek me beter dan rondlopen met helm en mitrailleur.

Hij beloofde dat hij zijn best ging doen.

Eenmaal in de kazerne zocht ik hem op en hij vertelde dat het hem niet gelukt was om zijn meerderen te overtuigen.

Dus werd in infanteriesoldaat, 43e pantserinfanterie.

Beetje rondrijden op de hei in een voertuig. Dacht ik.

Ik krijg groene kleding en een net pak.

De eerste nacht lig ik met 40 andere jongens in een grote zaal. Er klinkt zacht gehuil, sommige jongens zijn voor het eerst weg van huis.

Voor het slapen verzin ik een plan. Weet niet of het kan. Of ik het durf uit te voeren. Ik droom over een oorlog en ik ben kanonnenvoer. En sneuvel in mijn droom. De volgende ochtend vroeg leef ik nog of weer en het sneeuwt in Assen. Ik ben hier niet op mijn plek. Ik ben geen soldaat maar zie er wel zo uit.

We leren marcheren en een sergeant roep met vreemde stem wat we moeten doen.

Stilstaan en van links naar rechts. Ik leer groeten. We moeten meerderen groeten met de hand tegen de helm. Ik knik soms wat maar dat wordt niet gewaardeerd. Ook de twee bungelende helmen worden niet geaccepteerd. Evenals mijn koppelriem die voor mijn kruis hangt. We moeten in een gaskamer onze adem inhouden en zien een gekleurde film die ons waarschuwt voor Russen en Chinezen. Wij zijn de goeien en zij zijn slecht.

Op dag tien moeten we naar een zaal met loket. Het wapen wordt uitgedeeld. Een Fall-mitrailleur. Wanneer mijn naam wordt geroepen kom ik naar voren en vertel de dienstdoende sergeant dat ik het wapen weiger. Grote consternatie. Hoe durf ik. Dat begrijp ik ook zelf niet. Ik word meegenomen naar een kapitein. Of kolonel. Soort overste. Moet met mijn voeten op twee voetstappen staan. Hij kijkt me lang aan. Vraagt me dan wat mijn meisje ervan zal vinden. Ik heb geen meisje mompel ik. In plaats van het geweer krijg ik een grote bezem. Moet de rest van de dag de appélplaats vegen. Als ik iemand vertel dat ik klaar ben en alles schoon is moet ik opnieuw beginnen. Ik sta geleund over de bezem als de immense indiaan uit 'One flew over the cuckoo's nest'.

Die avond slaap ik in de ziekenboeg. Ik bel met mijn vader die zegt dat hij me begrijpt. Mijn vader, die niet wilde vechten in Indië. Hij kreeg een S3. Een beetje labiel.

Ik krijg een veel te grote pyjama en lig wat wanhopig in een ziekenhuisbed. In de ochtend krijg ik een boterham en moet me later melden in een soort dokterszaaltje. In de wachtkamer zit een grote boerenzoon te huilen. Hij wil terug naar de boerderij om zijn vader te helpen met de koeien en het hooi. Even later ben ik aan de beurt. Een jonge arts vraagt me wat er is. Ik vertel hem in tranen dat iemand op me heeft geschoten met een windbuks en dat mijn moeder jong dood ging en dat ik nerveus ben en op mijn nagels bijt. De arts kijkt me aan en vraagt me op ik een S5 wil. Ik vraag hem wat dat is, een S5.

Later rijd ik met de aalmoezenier naar de Drentse bossen bij Norg. Ik draag twee helmen in de auto. We drinken een glas sherry en hij vraagt me om samen naar het wapen te gaan. Ik weiger. Hij vertelt me dat er een kans is dat ik naar Nieuwersluis moet. Twee jaar in de cel. En alleen een bijbel om te lezen. Ik vertel hem dat alles beter is dan hier en nu in de kazerne van Assen

Opnieuw een dag vegen. Dan vertelt de dominee me dat ik met de trein naar Utrecht moet. De uitkeuring. In de trein lees ik het rapport dat zegt dat ik totaal ongeschikt ben als soldaat. Dat men me voor eeuwig zal moeten afkeuren. Dat ik met groot verlof zal moeten gaan. ook wanneer er een oorlog uitbreekt tegen het oostblok of Chinezen hoef ik niets meer. Einde oefening.

Ze keuren me af in Utrecht en ik reis van Assen waar ik 90 gulden krijg naar Groningen. Treinkaartje betaald door defensie. Als ik thuis ben in Groningen ben ik soldaat-af.

Ik krijg drie jaar later een baan als onderwijzer. Zonder problemen. Ik vraag me af hoe ik dit allemaal durfde en deed. Ik was 20 jaar en geen soldaat. Heel even. Met mij zou je geen oorlog winnen. Zei een barse kolonel bij het afscheid. Het afscheid in Assen. Een jaar later was ik terug in Assen waar ik studeerde om meester te worden. Dat ben ik 37 jaar geweest.

